

Mesleki Performans Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mesleki Performans Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26045>

Özet

Mesleki Performans Ölçeği, Nurten Öztürk tarafından 2008 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, evli bayan öğretmenlerin mesleki performans düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu çalışmada, özellikle iş-aile çatışmasının iş stresi ve genel mesleki **performans** üzerindeki etkilerini incelemeyi hedeflemiştir. Ölçek, öğretmenlik mesleğine özgü çeşitli performans boyutlarını kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır.

Ölçek geliştirme sürecinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. Yapı geçerliliği, **açıklayıcı faktör analizi** ile incelenmiş, iç tutarlılık güvenilirliği ise **Cronbach alfa katsayıları** kullanılarak hesaplanmıştır. Derecelendirme formatı olarak 5'li **Likert tipi** bir yapı benimsenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Mesleki Performans, Öğretmen Performansı, İş-Aile Çatışması, Performans Değerlendirme, Eğitim, Öğretmenlik, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Nurten ÖZTÜRK

Amaç

Mesleki Performans Ölçeği'nin temel amacı, öğretmenlerin mesleklerini icra ederken gösterdikleri yeterlilik ve başarı düzeylerini çok boyutlu olarak ölçmektir. Ölçek, bir akademik çalışma (yüksek lisans tezi) bağlamında, özellikle evli kadın öğretmenlerin iş ve özel yaşam dengeleri ile profesyonel çabaları arasındaki ilişkiyi analiz etmek için geliştirilmiştir.

Ölçek, öğretmen performansının sadece sınıf içi faaliyetlerle sınırlı kalmayıp, mesleki gelişim, öğrenci tanıma, değerlendirme süreçleri ve okul-aile ilişkileri gibi geniş bir yelpazeyi kapsadığını varsayarak bu boyutları ayrı ayrı değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, öğretmenlik mesleği için kritik kabul edilen mesleki **performans** boyutlarını ölçen çok faktörlü bir yapıya sahiptir. Yapı, öğretmenlerin sahip olması gereken çekirdek yeterlilikler ve görev alanları etrafında şekillenmiştir. Bu faktörler, toplam 26 maddeden oluşmakta ve altı temel boyutu içermektedir.

Ölçeğin ölçtüğü alt boyutlar, bir öğretmenin mesleki hayatındaki farklı sorumluluk alanlarını temsil etmektedir. Bu boyutlar arasında pedagojik bilgi, öğrenci yönetimi, değerlendirme becerileri ve kurumsal işbirliği yer almaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin **yapı geçerliliği** çalışmalarında Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, ölçme aracının teorik olarak öngörülen yapıları ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Faktör analizine geçilmeden önce, toplanan verilerin analize uygunluğunu denetlemek amacıyla istatistiksel ön koşullar test edilmiştir. Bu bağlamda, örneklem büyüklüğünün ve verilerin faktörleştirilebilirliğinin uygunluğunu kontrol etmek için **Kaiser-Meyer-Olkin testi** (KMO) ve değişkenler arasındaki korelasyon matrisinin birim matristen anlamlı derecede farklı olup olmadığını anlamak için **Bartlett's testi** uygulanmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliğini tespit etmek amacıyla iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Bu kapsamda yaygın olarak kullanılan **Cronbach alfa katsayısı** yöntemi tercih edilmiştir.

Yüksek bir Cronbach alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin iç tutarlılığını yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir. Orijinal tez çalışmasında bu katsayının kabul edilebilir düzeylerde olduğu rapor edilmiştir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme aşamasında, Mesleki Performans Ölçeği'nin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak için **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılmıştır. AFA, ölçek maddelerinin hangi alt faktörler altında toplandığını belirleyerek yapısal bütünlüğe dair kanıt sağlamıştır.

Analiz öncesinde uygulanan **Kaiser-Meyer-Olkin testi** (KMO) ve **Bartlett's testi** sonuçları, verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir. Bu ön testlerin başarısı, elde edilen faktör yapısının istatistiksel olarak güvenilir olduğunu bir göstergesidir. Ölçek, bu analizler sonucunda alt farklı faktöre ayrılmıştır.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özel amaçlı olarak bir yüksek lisans tezi için geliştirilmiştir.)

Format: Kağıt-kalem testi

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetkinler (Çalışan profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Evli bayan öğretmenler. Çalışma, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan tez kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li **Likert tipi** derecelendirme (1=hiçbir zaman - 5=her zaman).

Anahtar Kelimeler

Mesleki Performans, Öğretmen Yeterlilikleri, İş Stresi, İş-Aile Çatışması, Likert Ölçeği, Yapı Geçerliliği, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2008

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için öncelikle sorumlu yazar Nurten Öztürk veya tezin sunulduğu kurum (Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Öztürk, N. (2008). *Evli bayan öğretmenlerde iş-aile çatışmasının iş stresine ve performansa etkileri (Yüksek lisans tezi)*. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tezin orijinal kaydına Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı buraya indirilebilir: mesleki-performans-olcegi-toad.pdf

Mesleki Performans Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kişisel ve Mesleki Değerler - Mesleki Gelişim (8 madde)

Öğrenciyi Tanıma (3 madde)

Öğrenme ve Öğretme Süreci (6 madde)

Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme (4 madde)

Okul-Aile ve Toplum İlişkiler (5 madde)

Program ve İçerik Bilgisi

ARABPSYCHOLOGY.COM